

Bryssel 13.9.2017
COM(2017) 489 final

2017/0226 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten
torjunnasta ja neuvoston puitepäätöksen 2001/413/YOS korvaamisesta**

{SWD(2017) 298 final}
{SWD(2017) 299 final}

SISÄLLYSLUETTELO

PERUSTELUT	3
1. EHDOTUKSEN TAUSTA	3
1.1. Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet	3
1.2. Tarve panna täytäntöön muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä koskevat kansainväliset normit ja velvoitteet ja puuttua tuloksellisesti näihin rikoksiin	4
1.3. Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa	4
1.4. Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa	7
2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE ..	8
2.1. Oikeusperusta	8
2.2. Eriytetty yhdentyminen	8
2.3. Toissijaisuusperiaate	8
2.4. Suhteellisuusperiaate	9
2.5. Sääntelytavan valinta	9
3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET	10
3.1. Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset	10
3.2. Sidosryhmien kuuleminen	10
3.3. Vaikutustenarviointi	13
3.4. Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen	14
3.5. Perusoikeudet	15
4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET	15
5. LISÄTIEDOT	15
5.1. Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt	15
5.2. Selittävät asiakirjat	16
6. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ	16
6.1. Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus	16
6.2. Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset	19
EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta ja neuvoston puitepäätöksen 2001/413/YOS korvaamisesta	29
I OSASTO: Kohde ja määritelmät	29
II OSASTO Rikokset	30
III OSASTO: Lainkäyttövalta ja tutkinta	32
IV OSASTO: Tietojenvaihto ja rikoksista ilmoittaminen	33
V OSASTO: Uhrien auttaminen ja ennaltaehkäisy	34
VI OSASTO: Loppusäännökset	34

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1. Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta tehty neuvoston puitepäätos 2001/413/YOS¹ muodostaa voimassa olevan EU:n lainsäädännön, jossa vahvistetaan yhteiset vähimmäissäännöt tällaisten petosten kriminalisointia varten.

Euroopan turvallisuusagendassa² todetaan, että puitepäätos ei enää vastaa nykypäivän todellisuutta, koska siinä ei oteta riittävällä tavalla huomioon uusia haasteita ja teknologian kehitystä, kuten virtuaalivaluuttoja ja mobiilimaksuja.

Yhtenäisellä euromaksualueella (SEPA) myönnettyillä korteilla tehtiin vuonna 2013 petoksia 1,44 miljardin euron arvosta, eli 8 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Petoksia koskevia tietoja on saatavilla vain korttimaksuista, mutta ne ovatkin maksutapahtumien lukumäärällä mitattuna EU:n yleisin maksuväline käteisrahan ohella.³

On tärkeää puuttua tuloksellisesti petoksiin, jotka liittyvät muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan, sillä ne ovat uhka turvallisuudelle. Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvät petokset ovat järjestäytyneelle rikollisuudelle tulonlähde, jonka avulla rahoitetaan myös muuta rikollista toimintaa, kuten terrorismia sekä huume- ja ihmiskauppaa. Europolin mukaan muihin kuin käteismaksuihin liittyvistä petoksista saatavilla tuloilla rahoitetaan erityisesti

- matkustamista:
 - Lennot: Vuosina 2014–2016 toteutetuista Global Airline Action Day⁴ -operaatioista saadut kokemukset osoittavat, että muihin kuin käteismaksuihin liittyvillä petoksilla on selkeä yhteys lentolippuihin liittyviin petoksiin ja muuhun vakavaan ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen, kuten terrorismiin. On tiedossa tai epäillä, että jotkut petoksella hankituilla lipuilla matkustaneet henkilöt ovat osallistuneet myös muihin rikoksiin.
 - Muut matkustamiseen liittyvät petokset (mm. petoksella hankittujen lippujen myynti ja matkustaminen tällaisilla lipuilla). Laittomia lippuja ostetaan useimmiten käyttämällä väärin luottokorttitietoja. Muita keinoja ovat esimerkiksi kanta-asiakastilin väärinkäyttö, matkatoimistoihin kohdistuva verkkourkinta ja matkaseteleihin (voucher) liittyvät petokset. Petoksella hankituilla lipuilla matkustavat rikollisten lisäksi ihmiskaupan uhrit ja rahamuulit⁵.
- majoitusta: Lainvalvontaviranomaisten mukaan muihin kuin käteismaksuihin liittyvien petosten avulla myös helpotetaan usein sellaisten rikosten tekemistä, jotka

¹ [Virallinen lehti L 149, 2.6.2001, s. 1.](#)

² Komission tiedonanto *Digitaalisten sisämarkkinoiden strategia Euroopalle*, [COM\(2015\) 192 final](#).

³ Euroopan keskuspankki, [Fourth report on card fraud](#), heinäkuu 2015 (viimeisimmät saatavilla olevat tiedot).

⁴ Lisätietoja [täällä](#).

⁵ [Rahamuulilla](#) tarkoitetaan henkilöä, joka siirtää rikoshyödyn maasta toiseen. Rahamuulit vastaanottavat rikoksesta saadut varat tililleen ja siirtävät ne sieltä toiselle tilille, usein ulkomaille. Osan rahoista he saavat pitää itse.

edellyttävät väliaikaista majoittumista, kuten ihmiskauppa, laiton maahanmuutto tai huumekauppa.

Europol on myös todennut, että maksukorttipetoksiin liittyvää rikollista liiketoimintaa EU:ssa hallitsevat hyvin organisoidut ja maailmanlaajuisesti toimivat järjestäytyneet rikollisryhmät.⁶

Muihin kuin käteismaksuihin liittyvät petokset haittaavat myös digitaalisten sisämarkkinoiden kehitystä kahdesta syystä:

- Niistä aiheutuu huomattavan suuria välittömiä taloudellisia tappioita, kuten edellä mainittu korttipetosten arvoa koskeva 1,44 miljardin euron arvio osoittaa. Esimerkiksi lentoyhtiöt menettävät vuosittain korttipetosten vuoksi maailmanlaajuisesti noin miljardi Yhdysvaltain dollaria.⁷
- Petokset myös heikentävät kuluttajien luottamusta, mikä puolestaan voi vähentää taloudellista toimintaa ja osallistumista digitaalisille sisämarkkinoille. Uusimman tietoverkkorikollisuutta koskevan Eurobarometri-tutkimuksen⁸ mukaan valtaosa internetin käyttäjistä (85 %) on sitä mieltä, että riski joutua tietoverkkorikollisuuden uhriksi kasvaa jatkuvasti. Lisäksi 42 prosenttia käyttäjistä on huolissaan verkkomaksujen turvallisuudesta. Internetin käyttäjistä 12 prosenttia välttelee digitaalisia maksutapoja, kuten verkkopankin käyttöä, turvallisuussyistä.

EU:n nykyisen sääntelykehyksen arvioinnin⁹ yhteydessä havaittiin kolme ongelmaa, jotka vaikuttavat muihin kuin käteismaksuihin liittyvien petosten nykytilanteeseen:

1. **Tuloksellinen tutkinta ja syytteeseenpano** ei ole kaikkien rikosten perusteella nykyisen sääntelykehyksen puitteissa mahdollista.
2. Tuloksellinen tutkinta ja syytteeseenpano ei ole kaikkien rikosten perusteella operatiivisten esteiden takia mahdollista.
3. Rikolliset käyttävät petosten tekemisessä hyväkseen **puutteita ennaltaehkäisyssä**.

Tällä ehdotuksella on kolme erityistavoitetta, joiden tarkoituksena on puuttua näihin ongelmiin:

1. varmistetaan, että käytössä on selkeä, vahva ja **teknologian suhteen neutraali** toiminta-/sääntelykehys.
 2. poistetaan **operatiiviset esteet**, jotka vaikeuttavat tutkintaa ja syytteeseenpanoa.
 3. parannetaan **ennaltaehkäisyä**.
- 1.2. **Tarve panna täytäntöön muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä koskevat kansainväliset normit ja velvoitteet ja puuttua tuloksellisesti näihin rikoksiin**

Tietoverkkorikollisuutta koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen (Budapestin yleissopimus)¹⁰ 2 osasto koskee tietokoneavusteisia rikoksia. Siinä edellytetään, että

⁶ Europol, [Situation Report: Payment Card Fraud in the European Union](#), 2012.

⁷ [IATA](#), 2015.

⁸ Euroopan komissio, [Special Eurobarometer 423 – Cyber Security](#), helmikuu 2015.

⁹ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja – Impact Assessment accompanying the Proposal for a Directive on combating fraud and counterfeiting of non-cash means of payment, SWD(2017)298.

sopimuspuolet säätävät lainsäädännössään rangaistavaksi tietokoneavusteiset väärennökset (7 artikla) ja tietokoneavusteiset petokset (8 artikla). Nykyinen puitepäätos on näiden määräysten mukainen. Voimassa olevia sääntöjä tarkistamalla voidaan entisestään parantaa yhteistyötä poliisi- ja oikeusviranomaisten sekä lainvalvontaviranomaisten ja yksityisten toimijoiden välillä ja edistää siten yleissopimuksen kokonaistavoitteiden täyttämistä sen määräyksiä johdonmukaisesti noudattaen.

1.3. Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Tämän ehdotuksen tavoitteet ovat yhdenmukaiset seuraavien rikosoikeuden alalla sovellettavien säännösten kanssa:

1. Yleiseurooppalaiset **yhteistyömekanismit rikosasioissa** helpottavat tutkinnan ja syytteen esittämisen koordinoitua (rikosprosessioikeus):
 - Neuvoston puitepäätos 2002/584/YOS eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä¹¹;
 - Yleissopimus keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä¹²;
 - Direktiivi 2014/41/EU rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä¹³;
 - Neuvoston puitepäätos 2005/214/YOS vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin¹⁴;
 - Neuvoston puitepäätos 2009/948/YOS rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta¹⁵;
 - Neuvoston puitepäätos 2009/315/YOS jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä¹⁶;
 - Direktiivi 2012/29/EU rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista¹⁷;
 - Asetus (EU) 2016/794 Europolista¹⁸;

¹⁰ [Tietoverkkorikollisuutta koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus](#) (ETS nro 185).

¹¹ [Neuvoston puitepäätos 2002/584/YOS](#), tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä.

¹² [Neuvoston säädös, annettu 29 päivänä toukokuuta 2000](#), Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan mukaisen yleissopimuksen tekemisestä keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä.

¹³ [Direktiivi 2014/41/EU](#), annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä.

¹⁴ [Neuvoston puitepäätos 2005/214/YOS](#), tehty 24 päivänä helmikuuta 2005, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin.

¹⁵ [Neuvoston puitepäätos 2009/948/YOS](#), tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta.

¹⁶ [Neuvoston puitepäätos 2009/315/YOS](#), tehty 26 päivänä helmikuuta 2009, jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2012/29/EU](#), annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätoksen 2001/220/YOS korvaamisesta.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2016/794](#), annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta.

- Neuvoston päätös 2002/187/YOS Eurojustin perustamisesta¹⁹;
- Neuvoston päätelmät rikosoikeudellisten toimien tehostamisesta kybertoimintaympäristössä²⁰;

Tämän ehdotuksen periaatteena on, että siinä ei esitetä muihin kuin käteismaksuihin liittyvien petosten osalta mitään sellaisia erityissäännöksiä, jotka poikkeaisivat näistä laajemmista säädöksistä. Näin voidaan välttää hajanaisuus, joka vaikeuttaisi säännösten täytäntöönpanoa ja soveltamista jäsenvaltioissa. Ainoa poikkeus tästä on rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista annettu direktiivi 2012/29/EU, jota tällä ehdotuksella täydennetään.

2. Säädökset, joissa **säädetään rangaistavaksi teot**, jotka liittyvät muihin kuin käteismaksuihin liittyviin petoksiin ja väärennyksiin (aineellinen rikosoikeus):
 - Direktiivi 2013/40/EU tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä²¹:
 - Tällä ehdotuksella täydennetään direktiiviä 2013/40/EU tarkastelemalla tietoverkkorikollisuutta toiselta kannalta.²² Nämä kaksi säädöstä vastaavat Euroopan neuvoston puiteissa tehdyn tietoverkkorikollisuutta koskevan Budapestin yleissopimuksen²³ kahta eri määräyskokonaisuutta; yleissopimus muodostaa EU:n lainsäädännön kansainvälisen oikeudellisen viitekehyksen.²⁴
 - Tämä ehdotus on yhdenmukainen myös direktiivin 2013/40/EU kanssa, sillä siinä noudatetaan samanlaista lähestymistapaa erityiskysymyksiin, kuten lainkäyttövaltaan tai enimmäisrangaistusten vähimmäistason määrittelyyn.
 - Direktiivi 2014/62/EU euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin²⁵:
 - Tällä ehdotuksella täydennetään direktiiviä 2014/62/EU, sillä se koskee muihin kuin käteismaksuihin liittyviä petoksia ja väärennyksiä, kun taas direktiivi 2014/62/EU koskee käteisen rahan väärentämistä.

¹⁹ [Neuvoston päätös 2002/187/YOS](#), tehty 28 päivänä helmikuuta 2002, Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi.

²⁰ [Neuvoston päätelmät](#), annettu 6 päivänä kesäkuuta 2016, rikosoikeudellisten toimien tehostamisesta kybertoimintaympäristössä.

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2013/40/EU](#), annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäätöksen 2005/222/YOS korvaamisesta.

²² EU:n kyberturvallisuusstrategian mukaan ”verkkorikollisuudella viitataan yleisesti monenlaiseseen erityyppiseen rikolliseen toimintaan, jossa tietokoneet ja tietojärjestelmät ovat pääasiallisena välineenä tai pääasiallisena kohteena. Verkkorikollisuus kattaa perinteiset rikokset (kuten petokset, väärennökset ja identiteettivarkaudet), sisältöön liittyvät rikokset (kuten lapsipornografian verkkolevitys tai rotuvihaan kiihottaminen) sekä tietokoneille ja tietojärjestelmille ominaiset rikokset (kuten hyökkäykset tietojärjestelmiä kohtaan, palvelunestohyökkäykset ja haittaohjelmat).”

²³ [Tietoverkkorikollisuutta koskeva Euroopan neuvoston yleissopimus \(ETS nro 185\)](#). Direktiivi 2013/40/EU vastaa yleissopimuksen 2–6 artiklaa ja uusi aloite yleissopimuksen 7 ja 8 artiklaa.

²⁴ Komission ja Euroopan unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteinen tiedonanto [Euroopan unionin kyberturvallisuusstrategia: Avoin, turvallinen ja vakaa verkkoympäristö](#).

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi 2014/62/EU](#), annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin ja neuvoston puitepäätöksen 2000/383/YOS korvaamisesta.

- Ehdotus on yhdenmukainen myös direktiivin 2014/62/EU kanssa, sillä siinä noudatetaan samaa lähestymistapaa tiettyihin, esimerkiksi tutkintakeinoja koskeviin säännöksiin.
- Direktiivi 2017/541/EU terrorismin torjumisesta:
 - Tällä direktiivillä täydennetään direktiiviä 2017/541/EU, sillä sen tarkoituksena on vähentää muihin kuin käteismaksuihin liittyvillä petoksilla saatavaa varojen kokonaismäärää, josta valtaosa päättyy järjestäytyneille rikollisryhmille vakavien rikosten, kuten terroritekojen, toteuttamiseen.
- Ehdotus direktiiviksi rahanpesun torjumisesta rikosoikeuden keinoin:
 - Tämä ehdotus ja ehdotus direktiiviksi rahanpesun torjumisesta rikosoikeuden keinoin täydentävät toisiaan, sillä viimeksi mainitussa vahvistetaan tarvittava sääntelykehys, jonka nojalla muihin kuin käteismaksuihin liittyvien petosten avulla saadun rikoshyödyn peseminen (rahamuulit) kriminalisoidaan esirikoksena.

1.4. Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Tämä ehdotus on yhdenmukainen EU:n turvallisuusagendan ja EU:n kyberturvallisuusstrategian kanssa, sillä niiden päätavoitteena on turvallisuuden parantaminen.

Lisäksi tämä ehdotus on yhdenmukainen digitaalisten sisämarkkinoiden strategian kanssa, koska myös strategian avulla pyritään vahvistamaan luottamusta digitaalisiin markkinapaikkoihin, mikä on ehdotuksen toinen päätavoite. Digitaalisia sisämarkkinoita koskevaan strategiaan liittyy useita oikeudellisia välineitä, joilla edistetään turvallista maksamista kaikkialla EU:ssa. Tämä ehdotus on yhdenmukainen myös seuraavien välineiden kanssa:

- Tarkistettu maksupalveludirektiivi (PSD2)²⁶ sisältää useita toimenpiteitä, jotka parantavat sähköisiä maksuja koskevia turvallisuusvaatimuksia ja muodostavat maksumarkkinoiden uusia toimijoita koskevan sääntely- ja valvontakehyksen.
- Direktiivi 2015/849 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen²⁷ (neljäs rahanpesun vastainen direktiivi) koskee tilannetta, jossa rikolliset väärinkäyttävät muita maksuvälineitä kuin käteisrahaa rikollisen toimintansa salaamiseksi. Tämä ehdotus täydentää kyseistä direktiiviä puuttumalla tilanteeseen, jossa rikolliset ovat ottaneet muita maksuvälineitä kuin käteisrahaa haltuunsa laittomasti tai väärentäneet niitä.
- Ehdotus rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin 2015/849 muuttamisesta²⁸, josta myös tässä

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2015/2366](#), annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta.

²⁷ [Direktiivi 2015/849/EU](#), annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta.

²⁸ [Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi](#) rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivin 2009/101/EY muuttamisesta.

ehdotuksessa käytetty virtuaalivaluuttojen määritelmä on peräisin. Jos määritelmää muutetaan ensin mainitun ehdotuksen hyväksymisen yhteydessä, sitä olisi muutettava vastaavasti myös tässä ehdotuksessa.

- Muita asian kannalta olennaisia säädöksiä ovat asetus (EU) 2015/847 varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista²⁹; asetus (EU) N:o 910/2014 sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla³⁰; asetus (EU) N:o 2012/260 euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista³¹; ja direktiivi (EU) 2016/1148 toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa (verkko- ja tietoturvadirektiivi)³².

Kaiken kaikkiaan nämä säädökset edistävät vahvempien ennaltaehkäisevien toimenpiteiden käyttöönottoa. Tällä ehdotuksella täydennetään niitä ottamalla käyttöön toimenpiteitä, joiden mukaisesti rikoksista voidaan määrätä seuraamuksia ja nostaa syytteitä siinä tapauksessa, että ennaltaehkäisevät toimenpiteet eivät ole tuottaneet tulosta.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

2.1. Oikeusperusta

EU:n toiminnan oikeusperustan muodostaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 83 artiklan 1 kohta, jossa nimenomaisesti mainitaan **maksuvälineiden väärentäminen, tietokonerikollisuus ja järjestäytynyt rikollisuus** esimerkkeinä erityisen vakavasta rikollisuudesta, joka on rajatylittävää:

*”Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen annetuilla direktiiveillä säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä erityisen **vakavan rikollisuuden alalla, joka on rajatylittävää** joko rikosten luonteen tai vaikutusten johdosta tai sen vuoksi, että niiden torjuminen yhteisin perustein on erityisesti tarpeen.*

*Nämä rikollisuuden alat ovat terrorismi, ihmiskauppa sekä naisten ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö, laiton huumausainekauppa, laiton asekauppa, rahanpesu, lahjonta, **maksuvälineiden väärentäminen, tietokonerikollisuus ja järjestäytynyt rikollisuus.**”*

2.2. Eriytetty yhdentyminen

Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta tehtyä neuvoston puitepäättöstä 2001/413/YOS sovelletaan nykyään kaikkiin jäsenvaltioihin.

²⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) 2015/847](#), annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, varainsiirtojen mukana toimitettavista tiedoista ja asetuksen (EY) N:o 1781/2006 kumoamisesta.

³⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) N:o 910/2014](#), annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta.

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston [asetus \(EU\) N:o 260/2012](#), annettu 14 päivänä maaliskuuta 2012, euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta.

³² Euroopan parlamentin ja neuvoston [direktiivi \(EU\) 2016/1148](#), annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa.

Perussopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti voivat päättää osallistua tämän ehdotuksen hyväksymiseen. Ne voivat päättää osallistumisestaan myös ehdotuksen hyväksymisen jälkeen.

Koska Yhdistynyt kuningaskunta on 29. maaliskuuta 2017 ilmoittanut aikomuksestaan erota unionista, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 50 artiklan nojalla perussopimuksia lakataan soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sinä päivänä, jona erosopimus tulee voimaan tai, jollei sopimusta ole, kahden vuoden kuluttua ilmoituksesta, jollei Eurooppa-neuvosto yhteisymmärryksessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa päättä pidentää tätä määräaika. Sen vuoksi, ja rajoittamatta erosopimuksen määräysten soveltamista, tätä edellä olevaa kuvausta Yhdistyneen kuningaskunnan osallistumisesta ehdotukseen sovelletaan ainoastaan siihen asti kun Yhdistynyt kuningaskunta lakkaa olemasta jäsenvaltio.

Tanskan asemasta tehdyn pöytäkirjan N:o 22 mukaisesti Tanska ei osallistu neuvostossa sellaisten toimenpiteiden hyväksymiseen, joita ehdotetaan SEUT-sopimuksen V osaston nojalla (viisumipolitiikkaa lukuun ottamatta). Sen vuoksi Tanska ei tällä hetkellä voimassa olevien säännösten mukaisesti osallistu tämän ehdotuksen hyväksymiseen eikä säädös sido sitä.

2.3. Toissijaisuusperiaate

Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvillä petoksilla on erittäin merkittäviä rajatylittäviä vaikutuksia sekä EU:ssa että sen ulkopuolella. Tyypillisessä tapauksessa luottokortin tiedot kopioidaan salaa jossakin EU-maassa ja tehdään niiden avulla väärennety kortti, jolla sitten nostetaan rahaa EU:n ulkopuolella tiukkojen turvallisuusnormien kiertämiseksi. Tällainen rikollisuus on enenevässä määrin siirtymässä kokonaan verkkoon.

Sen vuoksi tavoitetta näiden rikosten tuloksellisesta torjunnasta ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden omin toimin eikä ilman koordinoitua:

- Rikokset voivat johtaa tilanteisiin, joissa uhri, rikoksentekijä ja näyttö kuuluvat kaikki eri valtion sääntelykehyksen piiriin EU:n alueella ja sen ulkopuolella. Tämän vuoksi yksittäisten maiden on hyvin hankala torjua tällaista rikollisuutta ilman yhteisiä vähimmäissääntöjä;
- EU:n toimien tarve tunnustettiin jo laadittaessa muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjuntaa koskevaa nykyistä EU:n lainsäädäntöä (puitepäätos);
- EU:n toimien tarpeellisuudesta ovat osoituksena myös vireillä olevat EU:n tason aloitteet, joiden tarkoituksena on koordinoida jäsenvaltioiden toimia tällä alalla, kuten maksuvälinepetoksia käsittelevä Europolin työryhmä³³ ja EU:n toimintapoliittisen syklin EMPACT-tavoite³⁴, jonka avulla edistetään operatiivista yhteistyötä muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten torjunnan alalla. Lisäarvo, jota nämä aloitteet tuovat jäsenvaltioille tällaisten rikosten torjunnassa, on tunnustettu moneen kertaan tämän ehdotuksen valmistelua varten toteutetuissa sidosryhmien kuulemisissa, erityisesti asiantuntijakokouksissa.

Lisäksi EU:n toimilla helpotetaan yhteistyötä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa, sillä muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten kansainvälisyys ulottuu usein EU:n

³³ Ks. [Europolin verkkosivut](#).

³⁴ Lisätietoa [täällä](#).

rajojen ulkopuolelle. EU:n yhteiset vähimmäissäännöt voivat myös toimia esikuvana toimiville lainsäädäntöratkaisuille EU:n ulkopuolisissa maissa, mikä helpottaisi rajatylittävää yhteistyötä kaikkialla maailmassa.

2.4. Suhteellisuusperiaate

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 5 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tämä direktiiviehdotus on rajoitettu siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista kansainvälisten normien noudattamiseksi ja nykyisen rikoslainsäädännön mukauttamiseksi uusiin ughiin. Ehdotukseen sisältyy tutkintavälineisiin ja tietojenvaihtoon liittyviä toimenpiteitä vain siltä osin kuin ne ovat tarpeen, jotta ehdotettu rikosoikeudellinen kehys voi toimia.

Rikokset määritellään ehdotuksessa niin, että määritelmät kattavat kaiken rikollisen toiminnan mutta rajoittuvat samalla siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista.

2.5. Sääntelytavan valinta

SEUT-sopimuksen 83 artiklan 1 kohdan mukaan rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä vakavan, ulottuvuudeltaan rajatylittävän rikollisuuden, kuten maksuvälineiden väärentämisen ja tietokonerikollisuuden, alalla voidaan säätää ainoastaan tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

3.1. Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset

Komissio on laatinut arvion³⁵ voimassa olevasta EU:n sääntelykehiksestä yhdessä tämän ehdotuksen liitteenä olevan vaikutustenarvioinnin kanssa (lisätietoja asiaa koskevassa komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa).

Arvioinnissa havaittiin kolme pääasiallista ongelmaa, joista kukin johtuu useasta eri syystä:

³⁵ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja – Impact Assessment accompanying the Proposal for a Directive on combating fraud and counterfeiting of non-cash means of payment, SWD(2017)298.

Ongelma	Syy
1. Tuloksellinen tutkinta ja syytteeseenpano ei ole kaikkien rikosten perusteella nykyisen sääntelykehityksen puitteissa mahdollista.	a. Tuloksellinen syytteeseenpano ei ole tiettyjen rikosten perusteella mahdollista, koska tietyillä maksuvälineillä (erityisesti verkkomaksuvälineillä) tehdyt rikokset on säädetty rangaistaviksi eri jäsenvaltioissa eri tavoin tai niitä ei ole lainkaan säädetty rangaistaviksi. b. Tuloksellinen syytteeseenpano ei ole muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten valmistelun perusteella mahdollista, koska se on säädetty rangaistavaksi eri jäsenvaltioissa eri tavoin tai sitä ei ole lainkaan säädetty rangaistavaksi. c. Rajatylittäviä tutkintatoimia voi vaikeuttaa se, että samoista teoista voidaan määrätä eri jäsenvaltioissa eritasoisia seuraamuksia. d. Myös lainkäyttövallan osoittamiseen liittyvät ongelmat voivat haitata tuloksellista rajatylittävää tutkintaa ja syytteeseenpanoa.
2. Tuloksellinen tutkinta ja syytteeseenpano ei ole kaikkien rikosten perusteella mahdollista operatiivisten esteiden takia.	a. Tutkintaa ja syytteeseenpanoa voi haitata myös se, että tietojen saaminen voi kestää rajatylittävän yhteistyön puitteissa liian kauan. b. Lisäksi tutkinnan ja syytteeseenpanon tuloksellisuutta voi heikentää myös se, että rikoksista ei aina ilmoiteta lainvalvontaviranomaisille julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön liittyvien ongelmien vuoksi.
3. Rikolliset hyödyntävät petosten tekemisessä ennaltaehkäisevien toimien puutteita .	a. Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön liittyvän tiedonjaon puutteet haittaavat ennaltaehkäisyä. b. Rikolliset käyttävät hyväkseen sitä, että uhrit eivät tiedosta riskejä.

Ongelmat näyttäisivät johtuvan ennen muuta **sääntelyn puutteista**, eli siitä, että voimassa oleva EU:n sääntelykehys (puitepäätos) on osittain vanhentunut **tekniikan kehityksen** seurauksena. Arvioinnin perusteella tätä sääntelyssä esiintyvää aukkoa ei ole riittävällä tavalla katettu uudemmalla sääntelyllä.

3.2. Sidosryhmien kuuleminen

Kuulemiset:

Kuulemisia toteutettiin kolmella eri tavalla: avoin julkinen kuuleminen, Euroopan komission toteuttama kohdennettu kuuleminen ja toimeksisaajan toteuttama kohdennettu kuuleminen.

1. Avoin julkinen kuuleminen

Euroopan komissio käynnisti 1. maaliskuuta 2017 avoimen julkisen kuulemisen, jossa pyydettiin kommentteja ongelmanmäärittelystä, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia koskevan nykyisen sääntelykehityksen asianmukaisuudesta ja toimivuudesta sekä eri vaihtoehtoista ja niiden mahdollisista vaikutuksista nykyisten ongelmien ratkaisemiseen. Kuuleminen kesti 12 viikkoa ja päättyi 24. toukokuuta 2017.

Kysymyksiin saatiin vastauksia 33 alan toimijalta ja 21 yksityishenkilöltä. Neljä alan toimijaa esitti huomautuksia kirjallisesti. Toimijoihin kuului mm.

- yksityisen sektorin yrityksiä;
- kansainvälisiä tai kansallisia viranomaisia (lainvalvonta- ja oikeusviranomaisia sekä EU:n toimielimiä ja elimiä);
- kaupan ja elinkeinoelämän järjestöjä sekä eri ammattialojen organisaatioita (mm. kansallisia pankkialan järjestöjä);
- kansalaisjärjestöjä, -foorumeja ja -verkostoja;
- konsultti- ja lakiasiantuntijatoimistoja ja itsenäisinä ammatinharjoittajina toimivia konsultteja.

2. Euroopan komission toteuttama kohdennettu kuuleminen:

- suuret asiantuntijatapaamiset, joihin osallistui (jäsenvaltioiden valitsemia) poliisi- ja oikeusviranomaisten edustajia kaikista EU-maista ja asiantuntijoita yksityiseltä sektorilta (rahoituslaitokset, maksupalvelujen tarjoajat, kaupan edustajat, korttijärjestelmät);
- kokoukset, joihin osallistui tiedemaailman, lainvalvontaviranomaisten ja virtuaalivaluutta-alan asiantuntijoita ja sidosryhmiä sekä kuluttajajärjestöjen, rahoituslaitosten ja rahoitusalan sääntelyviranomaisten edustajia.

3. Toimeksisaajan järjestämä kohdennettu kuuleminen:

Toimeksisaajan järjestämään kohdennettuun kuulemiseen sisältyi myös verkkokyselyitä ja haastatteluja. Alustavat tulokset esiteltiin validointityöryhmälle, joka antoi niistä palautetta ja vahvisti ne.

Kuulemiseen osallistui yhteensä 125 sidosryhmää 25 jäsenvaltiosta.

Tärkeimmät tulokset:

- Rikosten yleisyys:
Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista aiheutuvia kustannuksia pidettiin yleisesti suurina, ja niiden arvioitiin lisääntyvän tulevaisuudessa. Kaikilla sidosryhmillä oli kuitenkin vaikeuksia määrittellä ilmiön laajuutta. Tilastotietoja on vähän, eivätkä ne ole aina yleisesti saatavilla. Eräät sidosryhmät esittivät kuitenkin todellisuuspohjaista näyttöä, joka osoittaa tietyn tyyppisten muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten yleisyyden.
- Rikosoikeudellinen kehys:
Useimpien sidosryhmien mielestä EU:n voimassa oleva sääntelykehys täyttää nykyiset turvallisuustarpeet vain osittain, etenkin maksuvälineiden ja rikosten määrittelyn osalta. Eräät sidosryhmät vahvistivat, että myös kansallisia sääntelykehyksiä pitäisi tarkistaa.
- Rikosprosessioikeus:
Voimassa olevasta sääntelykehyksestä huolimatta jäsenvaltioiden nykyistä yhteistyötä tutkinnassa ja syytteen esittämisessä pidettiin vain osittain tyydyttävänä. Europolin tukea rajatylittävän yhteistyön edistämiseksi arvostettiin yleisesti.

- Rikoksista ilmoittaminen lainvalvontaviranomaisille:

Näkemykset tämän suhteen vaihtelivat: Jotkut olivat tyytyväisiä nykyiseen ilmoittamistapaan, toisten mielestä sitä olisi parannettava. Eri tyyppiset sidosryhmät olivat yhtä mieltä siitä, että rikoksista ilmoittamista koskevissa tulevilla toimintavaihtoehdoissa on otettava tasapuolisesti huomioon lainvalvontaviranomaisten valmiudet toteuttaa ilmoitusten perusteella tapauskohtaisia jatkotoimia.

- Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö:

Sidosryhmät katsoivat, että julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö on kaiken kaikkiaan hyödyllistä ja että sitä olisi edistettävä, jotta sen avulla voitaisiin paremmin puuttua muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviin petoksiin ja erityisesti parantaa ennaltaehkäiseviä toimia.

Useimmat sidosryhmät katsoivat, että julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä olisi parannettava myös muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten torjunnan alalla. Tyytymättömmimpiä nykytilanteeseen olivat yksityisen sektorin edustajat. Yhteistyön pääasiallisia esteitä ovat heidän mukaansa esimerkiksi rajoitukset, jotka liittyvät mahdollisuuteen jakaa tietoja lainvalvontaviranomaisten kanssa ja välineisiin, joilla tietoa jaetaan.

Valtaosa sidosryhmistä oli sitä mieltä, että rikollisiin kohdistuvan tutkinnan ja syytteenpanon edistämiseksi rahoituslaitosten pitäisi voida jakaa oma-aloitteisesti joitakin uhrin henkilötietoja kansallisen tai toisen EU-maan poliisin kanssa (mm. nimi, pankkitili, osoite).

Useiden sidosryhmien mukaan yksityisen sektorin ja viranomaisten puutteellinen yhteistyö haittaa muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten torjuntaa.

Yritysten, viranomaisten, kaupan ja elinkeinoelämän järjestöjen sekä eri ammattialojen organisaatioiden mukaan sääntely, eri tahojen erilaiset painopisteet ja luottamuspuola yhdessä käytännön kysymyksiin liittyvien ja organisatoristen ongelmien kanssa haittaavat yksityisten toimijoiden ja viranomaisten välistä yhteistyötä silloin kun osapuolet ovat sijoittautuneet eri EU-maihin. Sekä yksityiset toimijat että viranomaiset totesivat, että yhteistyön esteenä on myös soveltuvan teknologian (esimerkiksi viestintäkanavan) puuttuminen.

- Uhrien oikeudet:

Sidosryhmät korostivat, että on tärkeää suojella petosten uhreja. Joidenkin sidosryhmien mielestä uhreja ei suojella riittävästi, vaikka toisaalta arvostettiin jäsenvaltioissa toteutettuja uhrien suojelemiseen liittyviä aloitteita. Uhreja edustavat järjestöt ovat luoneet lainvalvontaviranomaisten kanssa toimivia yhteistyömekanismeja. Useat sidosryhmät olivat sitä mieltä, että uhreja olisi suojeltava nykyistä paremmin identiteettivarkauksilta, joiden sidosryhmät olivat havainneet koskevan sekä luonnollisia että oikeushenkilöitä. Sen vuoksi uhreja olisi suojeltava riippumatta siitä, kummasta ryhmästä on kyse.

3.3. Vaikutustenarviointi

Parempaa sääntelyä koskevien komission suuntaviivojen³⁶ mukaisesti komissio laati vaikutustenarvioinnin³⁷ selvittääkseen, tarvitaanko tällä alalla uusi säädösehdotus.

Vaikutustenarviointi esitettiin sääntelyntarkastelulautakunnalle, joka keskusteli siitä 12. heinäkuuta 2017. Lautakunta oli tyytyväinen siihen, että arvioinnissa oli pyritty määrittämään ehdotuksesta aiheutuvat kustannukset ja hyödyt. Se antoi myönteisen lausunnon³⁸ ja suositteli, että vaikutustenarviointiraporttia olisi parannettava seuraavien seikkojen osalta:

1. Raportissa ei esitellä riittävästi toimintaympäristöä, esimerkiksi nykyisten ja suunniteltujen oikeudellisten ja yleiseurooppalaisten yhteistyömekanismien keskinäistä suhdetta ja täydentävyyttä.
2. Tavoite, joka koskee aloitteen vaikutusta kasvuun, vaikutti liioitellulta.

Vaikutustenarviointiraporttia tarkistettiin lautakunnan myönteisessä lausunnossa esitettyjen suositusten mukaisesti.

Ensin kartoitettiin, millaisten toimenpiteiden avulla arvioinnissa yksilöityihin ongelmiin voitaisiin puuttua, ja analysoitiin, mitkä toimenpiteet ehdotukseen olisi sisällytettävä. Valitut toimenpiteet ryhmiteltiin eri toimintavaihtoehtoiksi, jotka muotoiltiin siten, että niiden avulla voitaisiin puuttua kaikkiin havaittuihin ongelmiin. Toimintavaihtoehdot ovat kumulatiivisia, eli EU:n sääntelytoimien määrä lisääntyy niissä asteittain. Koska nykyiset ongelmat johtuvat lähinnä **sääntelyn puutteista**, oli tärkeää esittää kaikki käytettävissä olevat sääntelyvälineet, jotta voitaisiin määrittää oikeasuhteisin EU:n toimintatapa.

Eri vaihtoehdot olivat seuraavat:

- **vaihtoehto A:** parannetaan EU:n sääntelyn täytäntöönpanoa ja helpotetaan itsesääntelyä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön edistämiseksi;
- **vaihtoehto B:** otetaan käyttöön uusi sääntelykehys ja helpotetaan itsesääntelyä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön edistämiseksi;
- **vaihtoehto C:** sama kuin vaihtoehto B, mutta lisäksi itsesääntelyn sijasta säännöksiä, joilla kannustetaan ilmoittamaan rikoksista julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön edistämiseksi, sekä uusia säännöksiä tietoisuuden lisäämiseksi;
- **vaihtoehto D:** sama kuin vaihtoehto C, mutta lisäksi lainkäyttövaltaa koskevia säännöksiä, joilla täydennetään eurooppalaista tutkintamääräystä ja kieltomääräyksiä koskevia sääntöjä.

Parhaaksi vaihtoehdoksi arvioitiin vaihtoehto C sekä laadun että kustannusten ja hyötyjen perusteella.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto olisi hyödyllinen muun muassa siksi, että lainvalvontatoimet muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia vastaan olisivat tehokkaampia ja tuloksellisempia, kun sääntöjä sovellettaisiin kaikkialla EU:ssa yhdenmukaisemmin ja

³⁶ Lisätietoja parempaa sääntelyä koskevista suuntaviivoista on saatavilla [täällä](#).

³⁷ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja – Impact Assessment accompanying the Proposal for a Directive on combating fraud and counterfeiting of non-cash means of payment, SWD(2017)298.

³⁸ Euroopan komission sääntelyntarkastelulautakunta: *Opinion on the Impact Assessment – Combating fraud and counterfeiting of non-cash means of payment*, SEC(2017)390.

rajatylittävä yhteistyö, julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö ja tietojenvaihto paranisivat. Aloite myös vahvistaisi luottamusta digitaalisiin sisämarkkinoihin, kun turvallisuus paranisi.

Uuden aloitteen valmistelusta ja täytäntöönpanosta aiheutuisi jäsenvaltioille noin 561 000 euron kertakustannukset. Säädöksen täytäntöönpanosta ja lainvalvonnasta jäsenvaltioille aiheutuvien jatkuvien kustannusten määräksi arvioidaan noin 2 285 140 euroa vuodessa (kaikkien jäsenvaltioiden yhteenlasketut kustannukset).

Koska ehdotuksessa ei ole raportointia koskevia pakottavia sääntöjä, yrityksille, kuten pk-yrityksille, ei pitäisi aiheutua tästä johtuvia lisäkustannuksia. Muistakaan ehdotuksen säännöksistä ei aiheutuisi seurauksia pk-yrityksille.

Ehdotetuista toimenpiteistä aiheutuvien hallinnollisten ja rahoituskustannusten kokonaismäärän odotetaan nousevan nykyisiä kustannuksia suuremmaksi, koska tutkittavien tapausten lukumäärän kasvu edellyttäisi lainvalvontaresurssien lisäämistä. Tämä johtuu ennen muuta seuraavista syistä:

- koska maksuvälineen määritelmää laajennetaan ja toimia edellyttävien rikosten määrä lisääntyy (uusina rikosten valmistelutoimet), poliisin ja oikeusviranomaisten käsiteltäväksi tulevien tapausten määrä todennäköisesti kasvaa;
- rajatylittävän yhteistyön parantamiseen tarvittaisiin lisäresursseja;
- velvollisuus kerätä tilastotietoja lisäisi jäsenvaltioiden hallinnollista raskautta.

Toisaalta selkeä sääntelykehys, jonka avulla voitaisiin puuttua muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten toteuttamisedellytyksiin, antaisi mahdollisuuden paljastaa näihin petoksiin liittyvää toimintaa ja nostaa sen perusteella syytteitä ja määrätä seuraamuksia nykyistä aikaisemmassa vaiheessa. Vaikka julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön parantaminen edellyttäisi lisäresursseja, se toisi myös välitöntä hyötyä, kun lainvalvontatoimien tehokkuus ja tuloksellisuus paranisivat.

3.4. Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen

Laadullisesti tämän ehdotuksen avulla olisi mahdollista yksinkertaistaa sääntelyä mm. seuraavilla aloilla:

- jäsenvaltioiden rikoslain lähentäminen edelleen (mm. vahvistamalla yhteiset määritelmät ja enimmäisrangaistusten yhteinen vähimmäistaso) yksinkertaistaisi ja helpottaisi tutkintaa ja syytteenpanoon osallistuvien kansallisten lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä rajatylittävissä tapauksissa;
- erityisesti selkeämmät toimivaltasäännöt, kansallisten yhteysviranomaisten vahvempi rooli sekä tietojen jakaminen kansallisten poliisiviranomaisten ja Europolin kanssa yksinkertaistaisivat yhteistyömenettelyjä ja -käytäntöjä edelleen.

Yksinkertaistamisvaikutuksia ei ole mahdollista esittää määrällisesti tietojen puutteen vuoksi (ja joissain tapauksissa on myös mahdotonta erottaa niitä puitepäätöksen vaikutuksista).

Yleisesti ottaen tämä aloite edistäisi sääntelyn toimivuutta hyvin rajoitetusti:

1. Ensinnäkin vuoden 2001 puitepäätos on jo suhteellisen yksinkertainen säädös, jota ei ole enää mahdollista yksinkertaistaa kovin paljon.
2. Toiseksi tämän aloitteen tarkoituksena on lisätä turvallisuutta tukkimalla nykyisen sääntelyn aukkoja. Tämä luonnollisesti lisäisi hallinnollisia kustannuksia, kun tutkinta ja syytteenpano kohdistuisivat myös sellaisiin rikoksiin, joita nykyinen

sääntely ei kata, sen sijaan että rajatylittävää yhteistyötä yksinkertaistamalla saataisiin aikaan huomattavia säästöjä.

3. Kolmanneksi aloitteessa ei ole tarkoitus asettaa yrityksille tai kansalaisille uusia oikeudellisia velvoitteita. Siinä vain kehoitetaan jäsenvaltioita tukemaan ja helpottamaan rikoksista ilmoittamista asianmukaisten kanavien kautta (sen sijaan että siitä tehtäisiin pakollista) samaan tapaan kuin muissa EU:n säädöksissä, kuten lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annetussa direktiivissä 2011/93/EU (16 artiklan 2 kohta).

3.5. Perusoikeudet

Ehdotukseen sisältyy säännöksiä, joilla muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjuntaa koskevaa sääntelykehystä mukautetaan uusiin ja kehittymässä oleviin uhkiin ja säännellään sellaisia tämän rikollisuuden muotoja, jotka eivät sisälly nykyisen sääntelyn soveltamisalaan.

Viime kädessä näiden toimenpiteiden tavoitteena on suojella uhrien ja potentiaalisten uhrien oikeuksia. Selkeä sääntelykehys, jonka nojalla lainvalvonta- ja oikeusviranomaiset voivat puuttua suoraan uhrien henkilötietoihin vaikuttaviin rikoksiin ja jonka nojalla on kriminalisoitu myös valmistelutoimet, voi vaikuttaa myönteisesti etenkin yksityisyydensuojaa ja henkilötietojen suojaa koskeviin uhrien ja potentiaalisten uhrien oikeuksiin.

Samalla kaikissa tähän ehdotukseen sisältyvissä toimenpiteissä kunnioitetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja -vapauksia, ja ne on pantava täytäntöön sen mukaisesti. Kaikissa näiden perusoikeuksien ja -vapauksien rajoituksissa on noudatettava perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan määräyksiä, eli niihin on sovellettava suhteellisuusperiaatetta, jonka mukaan niiden on vastattava tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Rajoituksista on säädettävä lailla, perusoikeuskirjassa vahvistettujen oikeuksien ja vapauksien keskeistä sisältöä kunnioittaen.

Tässä yhteydessä on otettu huomioon muun muassa seuraavat perusoikeuskirjassa vahvistetut perusoikeudet ja -vapaudet: oikeus vapauteen ja turvallisuuteen; yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen; ammatillinen vapaus ja oikeus tehdä työtä; elinkeinovapaus; omistusoikeus; oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen: syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen; laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate sekä kieltä syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta.

Tässä ehdotuksessa noudatetaan erityisesti periaatetta, jonka mukaan rikokset ja seuraamukset on määriteltävä laissa ja niiden on oltava oikeasuhteisia. Ehdotuksessa rajoitetaan rikosten määritelmä siihen, mikä on välttämätöntä, jotta tuloksellinen syytteen esittäminen on erityisen turvallisuusuhkan muodostavien tekojen perusteella mahdollista, ja siinä vahvistetaan seuraamusten tasoa koskevat vähimmäissäännöt suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, rikoksen luonne huomioon ottaen.

Lisäksi ehdotuksessa on pyritty varmistamaan, että direktiivissä luetelluista rikoksista epäiltyjen henkilöiden tietojen käsittelyssä noudatetaan henkilötietojen suojaa koskevia perusoikeuksia ja sovellettavaa voimassa olevaa lainsäädäntöä, myös julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön puitteissa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia unionin talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

5.1. Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Komissio seuraa direktiivin täytäntöönpanoa niiden tietojen perusteella, joita jäsenvaltiot sille toimittavat toimenpiteistä, joita ne ovat toteuttaneet pannaan täytäntöön direktiivin noudattamiseksi tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset.

Komissio antaa kahden vuoden kuluttua tämän direktiivin täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymisestä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tämän direktiivin noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Lisäksi komissio laatii arvioinnin tämän direktiivin vaikutuksista kuuden vuoden kuluttua sen täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymisestä. Näin varmistetaan, että on riittävästi aikaa arvioida aloitteen vaikutuksia sen jälkeen kun se on pantu täysimääräisesti täytäntöön kaikissa jäsenvaltioissa.

5.2. Selittävät asiakirjat

Selittäviä asiakirjoja direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ei pidetä tarpeellisina.

6. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

6.1. Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus

Tällä ehdotuksella kumotaan puitepäättös 2001/413/YOS päivittämällä useimpia sen voimassa olevia säännöksiä. Ehdotus on yhdenmukainen arvioinnin ja vaikutustenarvioinnin yhteydessä tehtyjen havaintojen kanssa (mm. suhteessa parhaaksi arvioituun toimintavaihtoehtoon).

Seuraavassa taulukossa esitetään, miten ehdotus vastaa puitepäättöstä. Siitä käy ilmi, mitkä artikkelit ovat uusia ja mitkä on päivitetty puitepäättöksen pohjalta:

	DIREKTIIVI		PUITEPÄÄTÖS		Huomautukset
	Artikla	Johdanto- osan kappale	Artikla	Johdanto- osan kappale	
I Kohde ja määritelmät	1. Kohde	1–6	Ei ole	1–7	Uusi
	2. Määritelmät	7–8	1. Määritelmät	10	Päivitetty
II Rikokset	3. Maksuvälineiden käyttö petostarkoituksessa	9	2. Maksuvälineisiin liittyvät rikokset	8–10	
	4. Rikokset, joilla valmistellaan maksuvälineiden käyttöä petostarkoituksessa				
	5. Tietojärjestelmiin liittyvät rikokset				
	6. Rikosten tekemiseen käytettävät välineet				
	7. Yllytys, avunanto ja yritys				
	8. Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset	10–11	6. Seuraamukset	9	
	9. Oikeushenkilöiden vastuu	Ei ole	7. Oikeushenkilöiden vastuu	Ei ole	
	10. Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset		8. Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset		
	III Lainkäyttövalta ja tutkinta	11. Lainkäyttövalta	12–14	9. Lainkäyttövalta 10. Rikoksen johdosta luovuttaminen ja syytteeseen paneminen	
12. Tuloksellinen tutkinta		Ei ole		Ei ole	Uusi
IV Tietojenvaihto ja rikoksista ilmoittaminen	13. Tietojenvaihto	16–18	11. Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö 12. Tietojenvaihto	11	Päivitetty
	14. Rikoksista ilmoittaminen	19	Ei ole	Ei ole	Uusi
V Terrorismin uhrien auttaminen ja tukeminen sekä ennaltaehkäisy	15. Uhrien auttaminen ja tukeminen	20–22	Ei ole		
	16. Ihmiskaupan ehkäisy	23	Ei ole		
VI Loppusäännökset	17. Seuranta ja tilastot	24	Ei ole		
	18. Puitepäätöksen korvaaminen	25	Ei ole		
	19. Saattaminen osaksi kansallista	Ei ole	14. Täytäntöönpano [14(1)]		

	lainsäädäntöä				
	20. Arviointi ja raportointi		14. Täytäntöönpano [14(2)]		
	21. Voimaantulo		15. Voimaantulo		
	Ei ole	26–29	13. Alueellinen soveltamisala		Poistettu

Erityisesti tässä ehdotuksessa

- määritellään maksuvälineet kattavammin ja yksityiskohtaisemmin niin, että määritelmä kattaa myös verkkomaksuvälineet sekä digitaaliset vaihdannan välineet;
- säädetään, että paitsi varastetun tai muuten laittomasti haltuunotetun taikka väärän tai väärennetyn maksuvälineen käyttö, myös tällaisen välineen hallussapito, myynti, käyttöön hankkiminen, tuonti, levittäminen tai muu saataville asettaminen on itsessään rangaistava teko;
- laajennetaan tietojärjestelmiin liittyvien rikosten määritelmää niin, että se kattaa kaikki maksutapahtumat, myös sellaiset, jotka toteutetaan digitaalisten vaihdannan välineiden avulla;
- otetaan käyttöön seuraamusten tasoa koskevat säännöt ja vahvistetaan erityisesti enimmäisrangaistusten vähimmäistaso;
- säädetään, että kyseessä on törkeä tekemuoto,
- kun rikos on tehty rikollisjärjestön puitteissa, sellaisena kuin se on määritelty puitepäätöksessä 2008/841/YOS, riippumatta siitä, mikä on siinä säädetty seuraamus;
- kun rikoksesta aiheutuu huomattava kokonaisvahinko tai kun se tuottaa tekijöille huomattavan taloudellisen hyödyn. Näin pyritään puuttumaan laajamittaisiin petostapauksiin, joissa yksittäiset menetykset jäävät vähäisiksi (erityisesti etämaksujen yhteydessä).
- selvennetään ehdotuksessa tarkoitettuihin rikoksiin liittyvää lainkäyttövaltaa varmistamalla, että jäsenvaltiot ovat toimivaltaisia sekä silloin kun rikos on tehty käyttäen jäsenvaltion alueella sijaitsevaa tietojärjestelmää, vaikka rikoksenteijä olisi kyseisen jäsenvaltion ulkopuolella, että silloin kun rikoksenteijä on jäsenvaltion alueella, vaikka tietojärjestelmä sijaitisi sen ulkopuolella;
- selvennetään rikoksen vaikutuksiin liittyvää lainkäyttövaltaa varmistamalla, että jäsenvaltiot ovat toimivaltaisia, jos rikos aiheuttaa vahinkoa niiden alueella, myös silloin kun vahinko johtuu identiteettivarkaudesta;
- otetaan käyttöön toimenpiteitä, joilla parannetaan rikosasioissa tehtävää unionin laajuista oikeudellista yhteistyötä vahvistamalla nykyisiä rakenteita ja toiminnallisten yhteysviranomaisten käyttöä;
- parannetaan uhrien ja yksityisten toimijoiden edellytyksiä ilmoittaa rikoksista;
- puututaan tarpeeseen saada tilastotietoja muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista ja väärennyksistä velvoittamalla jäsenvaltiot varmistamaan, että niillä on käytössään soveltuva järjestelmä direktiiviehdotuksessa tarkoitettuja rikoksia koskevien tilastotietojen tallentamista, tuottamista ja toimittamista varten;
- säädetään, että uhrin on saatava tietoja oikeuksistaan ja saatavilla olevista avustus- ja tukitoimista myös silloin kun hän asuu eri maassa kuin petoksen tekijä tai kun rikostutkinta tapahtuu toisessa maassa.

6.2. Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

1 artikla: Kohde – Tässä artiklassa esitetään ehdotuksen soveltamisala ja tarkoitus.

2 artikla: Määritelmät – Tässä artiklassa esitetään säädöksessä käytetyt määritelmät. Ehdotuksen 2 artiklassa oleva virtuaalivaluuttojen määritelmä on sama kuin komission ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivin 2009/101/EY muuttamisesta³⁹. Jos virtuaalivaluuttojen määritelmää muutetaan kyseisen ehdotuksen hyväksymisen yhteydessä, myös tässä artiklassa olevaa määritelmää olisi muutettava vastaavasti.

3 artikla: Maksuvälineiden käyttö petostarkoituksessa – Tässä artiklassa luetellaan sellaiseen rikolliseen käyttäytymiseen liittyvät teot, joka suoraan ja välittömästi muodostaa petoksen, eli maksuvälineiden käyttö petostarkoituksessa, varastettujen ja väärennetyjen välineiden käyttö mukaan lukien. Nämä rikokset voivat koskea kaikkia maksuvälineitä riippumatta siitä, ovatko ne aineellisia vai eivät, joten säännös kattaa myös petokset, jotka on toteutettu käyttäen varastettuja tai väärennetyjä valtuustietoja tai muita tietoja, jotka mahdollistavat maksutoimeksiannon tai muun rahasiirron, virtuaalivaluuttojen siirrot mukaan lukien, tai joita käytetään niiden käynnistämiseen.

4 artikla: Rikokset, joilla valmistellaan maksuvälineiden käyttöä petostarkoituksessa – Tässä artiklassa säädetään teoista, jotka liittyvät sellaiseen rikolliseen käyttäytymiseen, joka ei välittömästi muodosta varsinaista omaisuuden menettämiseen johtavaa petosta, vaan jotka toteutetaan petoksen valmistelua varten. Näitä ovat maksuvälineen varastaminen tai väärentäminen sekä erilaiset varastettujen tai väärennetyjen maksuvälineiden laittomaan kauppaan liittyvät teot. Näitä ovat tällaisen maksuvälineen hallussapito, levittäminen tai asettaminen saataville petostarkoituksessa tapahtuvaa käyttöä varten, myös silloin kun rikoksentehtäjä on tietoinen petostarkoituksessa tapahtuvan käytön mahdollisuudesta (*dolus eventualis* eli ehdollinen tahallisuus). Samoin kuin 3 artikla, tämä artikla kattaa kaikki maksuvälineisiin liittyvät rikokset riippumatta siitä, ovatko ne aineellisia vai eivät, joten se koskee myös esimerkiksi varastettujen valtuustietojen myyntiä ja verkkourkintaa⁴⁰.

5 artikla: Tietojärjestelmiin liittyvät rikokset – Tässä artiklassa säädetään tietojärjestelmiin liittyvistä rikoksista, jotka on säädettävä rangaistaviksi jäsenvaltioissa. Luettelossa mainitaan seikkoja, kuten rahallisen arvon siirtäminen laittoman hyödyn tuottamiseksi, jotka erottavat rikokset direktiivissä 2013/40/EU tarkoitetuista laittomasta järjestelmän häirinnästä tai laittomasta datan vahingoittamisesta. Säännöksen tarkoituksena on saattaa rangaistavaksi esimerkiksi murtautuminen uhrin tietokoneelle tai laitteeseen tarkoituksena ohjata uhrin viestiliikenne väärennetyille verkkopankkisivulle niin, että uhri suorittaa maksun rikoksentehtäjän valvonnassa olevalle pankkitilille (tai rahamuulille)⁴¹. Säännös kattaa myös

³⁹ [COM\(2016\) 450 final](#).

⁴⁰ Verkkourkinnan avulla petoksentehtäjät hankkivat tietoonsa arvokkaita henkilötietoja, kuten käyttäjätunnuksia ja salasanoja. Yleinen tapa on lähettää suurelle sähköpostilistalle viesti, joka näyttää olevan peräisin tunnetulta ja luotettavalta yritykseltä. Viesti ohjaa vastaanottajan huijaussivulle, missä häneltä pyydetään henkilötietoja.

⁴¹ Rahamuulilla tarkoitetaan henkilöä, joka siirtää rikoshyödyn maasta toiseen. Rahamuulit vastaanottavat rikoksesta saadut varat tililleen ja siirtävät ne sieltä toiselle tilille, usein ulkomaille. Osan rahoista he saavat pitää itse (ActionFraudUK, 2017). Joskus he tietävät, että kyse on rikoksella saaduista varoista, joskus taas heille uskotellaan, että rahat ovat laillisia.

muunlaisen rikollisen toiminnan, kuten sivustoharhautukset⁴², joissa tietojärjestelmiä hyväksi käyttäen hankitaan laitonta hyötyä rikoksenteikijälle tai muulle henkilölle.

6 artikla: Rikosten tekemiseen käytettävät välineet – Tässä artiklassa säädetään rikoksista, jotka liittyvät 4 artiklan a ja b alakohdassa ja 5 artiklassa tarkoitettujen rikosten tekemiseen ja jotka on säädettävä rangaistaviksi jäsenvaltioissa. Tarkoituksena on säätää rangaistavaksi esimerkiksi valtuustietojen varastamiseen tarkoitettujen salakopiointilaitteiden sekä verkkourkinnassa käytettävien haittaohjelmien ja huijaussivustojen tuottaminen, myynti, käyttöön hankkiminen, tuonti, levittäminen tai muu saataville asettaminen tahallisesti. Artikla perustuu pitkälti puitepäättöksen 2001/413/YOS 4 artiklaan sekä euron ja muiden valuuttojen suojaamisesta rahanväärennykseltä rikosoikeuden keinoin annetun direktiivin 2014/62/EU 3 artiklan d alakohdan i luetelmakohtaan.

7 artikla: Yllytys, avunanto ja yritys – Tätä artiklaa sovelletaan käyttäytymiseen, joka liittyy 3–6 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin. Siinä edellytetään, että jäsenvaltiot säätävät rangaistaviksi teoiksi kaikenlaisen rikosten valmistelun ja niihin osallistumisen. Artikla kattaa 3–6 artiklassa tarkoitettujen rikosten yritystä koskevan rikosoikeudellisen vastuun.

8 artikla: Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset – Jotta muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä voidaan torjua tuloksellisesti, seuraamusten on oltava varoittavia kaikissa jäsenvaltioissa. Samoin kuin muissa rikosoikeudellisten seuraamusten lähentämistä koskevissa EU:n säädöksissä, tässä artiklassa säädetään, että kansallisen lainsäädännön mukaisen enimmäisrangaistuksen olisi oltava vähintään kolme vuotta vankeutta, paitsi kun on kyse 6 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, joiden osalta enimmäisrangaistuksen olisi oltava vähintään kaksi vuotta vankeutta. Törkeistä teoista säädetään ankarammat seuraamukset, eli enimmäisrangaistus on vähintään viisi vuotta vankeutta, kun rikoksen on toteuttanut rikollisjärjestö, sellaisena kuin se on määritelty järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta 24 päivänä lokakuuta 2008 tehdystä neuvoston päätöksessä 2008/841/YOS⁴³, tai kun rikos on laajamittainen ja aiheuttaa laajaa tai huomattavaa vahinkoa, erityisesti silloin kun vaikutus on yksittäisissä tapauksissa vähäinen, mutta vahinkojen määrä on kokonaisuutena merkittävä, tai kun rikosenteikijän saaman rikoshyödyn yhteenlaskettu arvo on vähintään 20 000 euroa.

Vaikuttaa siltä, että puitepäättöksen 2001/413/YOS 2–5 artiklassa luetelluista rikoksista määrätään seuraamuksia useimmissa niistä jäsenvaltioista, joista tietoja on saatavilla. Yleisesti lainsäädäntöjen lähentymistä ei kuitenkaan ole tapahtunut: vaikka kaikissa jäsenvaltioissa on säädetty seuraamuksista, joihin sisältyy vapaudenmenetys (ainakin vakavissa tapauksissa), samasta teosta määrättävien seuraamusten taso vaihtelee huomattavasti. Pelotevaikutus on siis toisissa jäsenvaltioissa lievempi kuin toisissa.

Seuraamusten tason vaihtelu saattaa myös vaikeuttaa oikeudellista yhteistyötä. Jos jonkin jäsenvaltion rikoslainsäädännössä säädetään etämaksuihin liittyvistä petoksista vain alhainen vähimmäisrangaistus, lainvalvonta- ja oikeusviranomaiset eivät välttämättä aseta niihin liittyvää tutkintaa ja syytteenpanoa etusijalle. Tämä puolestaan voi vaikeuttaa rajat ylittävää yhteistyötä, kun toinen jäsenvaltio pyytää apua ja siihen olisi vastattava riittävän ajoissa. Eniten tällaisesta seuraamusten tason vaihtelusta hyötyvät vakavimpiin rikoksiin syyllistyvät rikolliset eli kansainväliset järjestäytyneet rikollisryhmät, jotka toimivat useassa eri jäsenvaltiossa.

⁴² Sivustohuijaus (*pharming*) on huijauskeino, jossa tietokoneelle tai palvelimelle asennettu haittakoodi ohjaa käyttäjän huijaussivustolle hänen huomaamattaan ja ilman hänen suostumustaan.

⁴³ [EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42.](#)

9 ja 10 artikla: Oikeushenkilöiden vastuu ja niihin kohdistuvat seuraamukset – Näitä artikloja sovelletaan kaikkiin 3–7 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin. Niissä velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan oikeushenkilöiden vastuu, luonnollisten henkilöiden vastuuta pois sulkematta, ja soveltamaan oikeushenkilöihin tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia. Ehdotuksen 10 artiklassa luetellaan esimerkkejä seuraamuksista.

11 artikla: Lainkäyttövalta – Tässä artiklassa luetellaan alue- ja henkilöllisyysperiaatteiden mukaisesti tilanteita, joissa jäsenvaltioiden on ulotettava lainkäyttövaltansa 3–7 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin.

Artikla perustuu osittain tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä annetun direktiivin 2013/40/EU 12 artiklaan. Silloin kun muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä tehdään verkossa, rikos ulottuu todennäköisesti useammalle kuin yhdelle lainkäyttöalueelle: se on usein tehty käyttäen tietojärjestelmiä, jotka eivät sijaitse sillä lainkäyttöalueella, jolla rikoksenteijä on, kun taas seuraukset ilmenevät jossakin toisessa maassa, missä saattaa olla myös todisteita. Sen vuoksi 11 artiklan tarkoituksena on varmistaa, että alueellinen lainkäyttövalta kattaa tilanteet, joissa rikoksenteijä ja rikoksen tekemisessä käytetty tietojärjestelmä sijaitsevat eri lainkäyttöalueilla.

Artikla sisältää uuden elementin, jonka avulla varmistetaan toimivaltaisuus siinä tapauksessa, että vahinko, myös identiteettivarkaudesta aiheutuva vahinko, on tapahtunut muulla lainkäyttöalueella kuin siellä, missä teko on tehty. Tarkoituksena on kattaa tilanteet, joita tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä annettu direktiivi 2013/40/EU ei kata, ja jotka ovat yleisiä muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvissä rikoksissa. Tällaisia ovat muun muassa tapaukset, joissa mitään rikokseen liittyvistä teoista (esimerkiksi kortin valtuustietojen varastaminen, kortin kopiointi, laitton käteisnosto pankkiautomaatista) ei ole tehty siinä jäsenvaltiossa, jossa vahinko aiheutuu (esimerkiksi jäsenvaltio, jossa uhrilla on pankkitili, jolta rahat on varastettu). Tällaisissa tapauksissa uhri todennäköisesti ilmoittaa tapauksesta viranomaisille siinä jäsenvaltiossa, jossa taloudellinen menetys on todettu. Kyseisen jäsenvaltion on voitava käyttää lainkäyttövaltaansa sen varmistamiseksi, että voidaan toteuttaa tuloksellinen tutkinta ja syytteesenpano, joiden perusteella tutkintaa voidaan myöhemmin jatkaa kenties useammassa muussa jäsenvaltiossa ja EU:n ulkopuolisessa maassa.

12 artikla: Tuloksellinen tutkinta – Tämän artiklan tarkoituksena on varmistaa, että kansallisessa lainsäädännössä järjestäytyntä rikollisuutta tai muita vakavia rikoksia varten säädettyjä tutkintatoimia voidaan soveltaa myös muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten tutkimisessa ainakin silloin kun kyseessä on vakava rikos. Lisäksi artiklan tarkoituksena on varmistaa, että viranomaiset saavat laillisen kieltomääräyksen jälkeen tarvittavat tiedot ilman aiheetonta viivytystä.

13 artikla: Tietojenvaihto – Tämän artiklan tarkoituksena on kannustaa lisäämään toiminnallisten kansallisten yhteysviranomaisten käyttöä.

14 artikla: Rikoksista ilmoittaminen – Tämän artiklan tarkoituksena on puuttua vaikutustenarvioinnissa havaittuun tarpeeseen lisätä ja helpottaa rikoksista ilmoittamista. Tarkoituksena on varmistaa, että uhreilla ja yksityisillä toimijoilla on rikoksista ilmoittamista varten tarvittavat kanavat, ja kannustaa heitä ilmoittamaan rikoksista viipymättä verkossa samaan tapaan kuin lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annetun direktiivin 2011/93/EU 16 artiklan 2 kohdassa. Esimerkkejä toteutettavista toimenpiteistä on johdanto-osan 19 kappaleessa.

15 artikla: Uhrien auttaminen ja tukeminen – Tässä artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten uhreille

annetaan tietoa ja kanava, jonka kautta he voivat ilmoittaa rikoksesta, sekä neuvoja siitä, miten suojautua petoksen haittavaikutuksilta ja siitä aiheutuvalta maineen tahrautumiselta.

Artikla koskee sekä luonnollisia että oikeushenkilöitä, sillä ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien rikosten seuraukset vaikuttavat molempiin. Lisäksi artikkelissa on säännöksiä, joilla eräättää direktiivin 2012/29/EU nojalla luonnollisille henkilöille kuuluvat oikeudet ulotetaan koskemaan myös oikeushenkilöitä.

16 artikla: Ennaltaehkäisy – Tässä artikkelissa puututaan tarpeeseen lisätä tietoisuutta ja vähennetään tiedotus- ja valistuskampanjoiden sekä tutkimus- ja koulutusohjelmien avulla riskiä joutua petosten uhriksi. Vaikutustenarvioinnin perusteella ennaltaehkäisyn puutteet ovat yksi niistä tekijöistä, jotka lisäävät muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia. Artiklassa noudatetaan samaa lähestymistapaa kuin lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta annetun direktiivin 2011/93/EU 23 artikkelissa (Ennaltaehkäisy).

17 artikla: Seuranta ja tilastot – Tällä artikkelilla vastataan tarpeeseen saada tilastotietoja muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista ja väärennyksistä. Tätä varten jäsenvaltiot velvoitetaan varmistamaan, että niillä on järjestelmä, jonka avulla voidaan kirjata, tuottaa ja antaa tilastotietoja ehdotetussa direktiivissä tarkoitetuista rikoksista. Lisäksi vastataan tarpeeseen saada tilastotietoja muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten torjuntaa koskevien (kaikki oikeudellisten menettelyjen vaiheet kattavien) jäsenvaltioiden järjestelmien tuloksellisuudesta. Artiklassa noudatetaan samaa lähestymistapaa kuin tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä annetun direktiivin 2013/40/EU 14 artikkelissa (Seuranta ja tilastot) ja rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 (neljäs rahanpesun vastainen direktiivi) 44 artikkelissa. Lisäksi artikkelilla on tarkoitus korjata se puute, että petoksista on nykyään saatavilla rajoitetusti tietoja, joiden avulla voitaisiin arvioida muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten torjuntaa koskevien kansallisten järjestelmien tuloksellisuutta.

18 artikla: Puitepäättöksen 2001/413/YOS korvaaminen –Tällä artikkelilla korvataan voimassa olevat säännökset, jotka koskevat muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä, tämän direktiivin hyväksymiseen osallistuvien jäsenvaltioiden osalta.

19, 20 ja 21 artikla – Näissä artikloissa säädetään siitä, miten jäsenvaltioiden on saatettava tämä direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään, sekä komission arviointi- ja raportointivelvollisuuksista ja direktiivin voimaantulosta.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI**muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta ja neuvoston puitepäättöksen 2001/413/YOS korvaamisesta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämismääräysjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

noudattavat tavallista lainsäätämismääräysjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvät petokset ja väärennykset ovat uhka turvallisuudelle, koska ne ovat järjestäytyneelle rikollisuudelle tulonlähde, jonka avulla rahoitetaan myös muuta rikollista toimintaa, kuten terrorismia sekä huume- ja ihmiskauppaa.
- (2) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvät petokset ja väärennykset vaikeuttavat myös digitaalisten sisämarkkinoiden toimintaa, koska ne heikentävät kuluttajien luottamusta ja aiheuttavat välittömiä taloudellisia tappioita.
- (3) Neuvoston puitepäättöstä 2001/413/YOS⁴⁴ on päivitettävä ja täydennettävä uusilla säännöksillä, jotka koskevat rikoksia, seuraamuksia ja rajatylittävää yhteistyötä.
- (4) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä koskevassa jäsenvaltioiden lainsäädännössä olevat huomattavat aukot ja eroavuudet voivat vaikeuttaa tällaisen rikollisuuden ja muun siihen liittyvän ja sen mahdollistaman vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa ja heikentää myös poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön tuloksellisuutta tällä alalla.
- (5) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvillä petoksilla ja väärennyksillä on merkittävä rajatylittävä ulottuvuus, jota lisääntyvä digitaalisuus vahvistaa. Tämä korostaa tarvetta lähentää edelleen rikoslainsäädäntöä tällä alalla.
- (6) Sen lisäksi, että digitaalitalous on kasvanut viime vuosina eksponentiaalisesti, myös innovointi on lisääntynyt voimakkaasti monilla aloilla, muun muassa maksutekniikan alalla. Uudet maksutekniikat edellyttävät uudenlaisten maksuvälineiden käyttöä. Samalla kun tämä tuo kuluttajille ja yrityksille uusia mahdollisuuksia, se myös lisää

⁴⁴

Neuvoston puitepäättös 2001/413/YOS, tehty 28 päivänä toukokuuta 2001, muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjunnasta (EYVL L 149, 2.6.2001, s. 1).

tilaisuuksia petoksiin. Teknologian kehityksen vuoksi myös sääntelykehityksen on oltava asianmukainen ja ajan tasalla.

- (7) Alan yhteiset määritelmät ovat tärkeitä sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioilla on yhdenmukainen linja tämän direktiivin soveltamisessa. Määritelmien on katettava uudentyyppiset maksuvälineet, kuten sähköinen raha ja virtuaalivaluutat.
- (8) Rikoslaita suojataan ensisijaisesti maksuvälineitä, jotka on varustettu erityisellä jäljentämisen tai väärinkäytön estävällä suojauksella. Tarkoituksena on näin kannustaa toimijoita varustamaan liikkeeseen laskemansa maksuvälineet tällaisella suojauksella ja näin lisätä maksuvälineisiin ennaltaehkäisevä tekijä.
- (9) Tehokkaat ja tulokselliset rikosoikeudelliset toimenpiteet ovat olennaisen tärkeitä muiden maksuvälineiden kuin käteisrahan suojaamisessa petoksilta ja väärennyksiltä. Tarvitaan erityisesti yhteinen rikosoikeudellinen lähestymistapa sellaisten rikostunnusmerkistöjen osalta, joilla edistetään tai valmistellaan varsinaista maksuvälineiden käyttöä petostarkoituksessa. Muun muassa maksuvälineiden kerääminen ja hallussapito petostarkoituksessa esimerkiksi verkkourkinnan tai kopioinnin avulla sekä niiden levittäminen esimerkiksi myymällä luottokorttitietoja internetissä olisi säädettävä rangaistavaksi teoksi sellaisenaan, eli myös siinä tapauksessa, että se ei suoraan liittyisi varsinaiseen maksuvälineiden käyttöön petostarkoituksessa. Tällaisen rikostunnusmerkistön tulisi siis kattaa myös tilanteet, joissa maksuvälineen hallussapito, käyttöön hankkiminen tai levittäminen eivät välttämättä johda tällaisen maksuvälineen käyttöön petostarkoituksessa, mutta rikoksentehtyjä on tietoinen tällaisesta mahdollisuudesta (*dolus eventualis*). Tässä direktiivissä ei määrätä seuraamuksia maksuvälineen laillisesta käytöstä esimerkiksi rahoitusteknologiayritysten yhteisesti kehittämien innovatiivisten maksupalvelujen yhteydessä.
- (10) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten vuoksi määrättävien seuraamusten ja rangaistusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia kaikkialla unionissa.
- (11) On asianmukaista säätää ankarammista rangaistuksista silloin kun rikoksen on tehnyt neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS⁴⁵ tarkoitettu rikollisjärjestö tai kun rikos on laajamittainen ja aiheuttaa uhreille laajaa tai huomattavaa vahinkoa tai rikoksentehtyjälle kokonaisuutena vähintään 20 000 euron arvoisen rikoshyödyn.
- (12) Lainkäyttövaltaa koskevien sääntöjen avulla olisi varmistettava, että tässä direktiivissä säädettyjä rikoksia koskeva syytteenpano on tuloksellista. Yleensä rikoksiin voidaan puuttua parhaiten sen valtion rikosoikeusjärjestelmän avulla, jossa rikos on tehty. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi ulotettava lainkäyttövaltansa rikoksiin, jotka on tehty niiden alueella tai joiden tekijät ovat niiden kansalaisia tai joista aiheutuu vahinkoa niiden alueella.
- (13) Tietojärjestelmät ovat perinteisen alueellisuuskäsitteen kannalta haasteellisia, koska niitä voidaan periaatteessa käyttää ja ohjata etäältä mistä hyvänsä. Silloin kun jäsenvaltiot ovat määrittäneet lainkäyttövaltansa sillä perusteella, onko rikos tehty niiden alueella, on asianmukaista tarkastella niiden lainkäyttövallan soveltamisalaa myös tietojärjestelmien avulla tehtyjen rikosten osalta. Lainkäyttövallan olisi tällaisissa tapauksissa katettava myös tilanteet, joissa tietojärjestelmä sijaitsee

⁴⁵

Neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

jäsenvaltion alueella, vaikka rikoksentehtäjä saattaa oleskella sen ulkopuolella, ja tilanteet, joissa rikoksentehtäjä oleskelee jäsenvaltion alueella, vaikka tietojärjestelmä saattaa sijaita sen ulkopuolella.

- (14) On puututtava myös siihen, miten lainkäyttövalta määritetään silloin kun rikoksen vaikutukset ilmenevät eri lainkäyttöalueella kuin missä varsinainen rikos tehtiin. Lainkäyttövallan olisi sen vuoksi katettava rikokset tekijöiden kansalaisuudesta ja fyysisestä olinpaikasta riippumatta, mutta ottaen huomioon niistä jäsenvaltion alueella aiheutuvat vahingot.
- (15) Koska muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten tuloksellinen tutkinta edellyttää erityisiä keinoja, jotka ovat kansallisten viranomaisten välisen tuloksellisen yhteistyön kannalta keskeisiä, kaikilla tällaisia rikoksia tutkivilla jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla olisi oltava käytössään tutkintakeinot, joita yleensä käytetään tapauksissa, joilla on yhteyksiä järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja muuhun vakavaan rikollisuuteen. Kun otetaan huomioon suhteellisuusperiaate, näiden keinojen kansallisen lainsäädännön mukaisen käytön olisi oltava oikeassa suhteessa tutkittavien rikosten luonteeseen ja vakavuuteen. Lisäksi lainvalvontaviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi saatava hyvissä ajoin kaikki tarvittavat tiedot tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tutkintaa ja syytteenpanoa varten.
- (16) Poikkeamat, joista olisi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/1148⁴⁶ nojalla ilmoitettava kansallisille toimivaltaisille viranomaisille, johtuvat monissa tapauksissa rikoksista. Poikkeamien saatetaan epäillä johtuvan rikoksesta, vaikka siitä ei olisikaan heti riittävän selkeää näyttöä. Tällaisissa tapauksissa keskeisten palvelujen tarjoajia ja digitaalisen palvelun tarjoajia olisi kannustettava toimittamaan direktiivin (EU) 2016/1148 nojalla vaaditut raportit lainvalvontaviranomaisille, jotta poikkeamiin voidaan reagoida tuloksellisesti ja kattavasti ja helpottaa teoista vastuussa olevien tekijöiden selvittämistä ja näiden saattamista vastuuseen teoistaan. Turvallisen, varman ja kestävämmän ympäristön kehittäminen edellyttää erityisesti, että turvapoikkeamista, joihin epäillään liittyvän vakavaa rikollisuutta, raportoidaan järjestelmällisesti lainvalvontaviranomaisille. Lisäksi direktiivin (EU) 2016/1148 9 artiklan nojalla nimetyt CSIRT-toimijat eli tietoturvaloukkauksiin reagoivat ja niitä tutkivat yksiköt olisi otettava mukaan lainvalvontaan liittyviin tutkimuksiin tietojen saamiseksi, jos se katsotaan kansallisella tasolla aiheelliseksi, ja jotta ne voivat tarjota tietojärjestelmiä koskevaa erityisasiantuntemustaan.
- (17) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366⁴⁷ 96 artiklassa tarkoitetut merkittävät tietoturvapoikkeamat voivat johtua rikoksista. Maksupalveluntarjoajia olisi kannustettava toimittamaan ilmoitukset, jotka niiden on direktiivin (EU) 2015/2366 nojalla toimitettava kotijäsenvaltionsa toimivaltaiselle viranomaiselle, tarpeen mukaan myös lainvalvontaviranomaisille.

⁴⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1148, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa (EUVL L 194, 19.7.2016, s. 1).

⁴⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

- (18) Unionin tasolla on monia eri välineitä ja mekanismeja, joiden avulla kansalliset lainvalvontaviranomaiset voivat vaihtaa tietoja rikoksiin liittyvän tutkinnan ja syytteenpanon yhteydessä. Jotta voitaisiin helpottaa ja nopeuttaa kansallisten lainvalvontaviranomaisten yhteistyötä ja varmistaa, että näitä välineitä ja mekanismeja hyödynnetään täysimääräisesti, direktiivillä olisi lujitettava neuvoston puitepäätöksellä 2001/413/YOS käyttöön otettujen toiminnallisten yhteysviranomaisten roolia. Jäsenvaltiot voivat päättää käyttää olemassa olevaa yhteysviranomaisten verkostoa, jollainen on perustettu esimerkiksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2013/40/EU⁴⁸. Yhteysviranomaisten olisi tarjottava apua esimerkiksi helpottamalla tietojenvaihtoa ja antamalla teknistä tai oikeudellista neuvontaa. Verkoston sujuvan toiminnan varmistamiseksi kaikkien yhteysviranomaisten olisi voitava ottaa nopeasti yhteyttä toisen jäsenvaltion yhteysviranomaiseen. Koska tämän alan rikollisuuteen liittyy merkittävä rajatylittävä ulottuvuus ja koska sähköinen todistusaineisto katoaa herkästi, jäsenvaltioiden olisi voitava käsitellä tämän yhteysviranomaisten verkoston kautta saadut kiireelliset avunpyynnöt nopeasti ja vastata kahdeksan tunnin kuluessa.
- (19) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennysten torjumiseksi on erittäin tärkeää ilmoittaa rikoksista viipymättä viranomaisille, sillä rikostutkinta alkaa usein juuri tällaisesta ilmoituksesta. Olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla luonnollisia ja oikeushenkilöitä, erityisesti rahoituslaitoksia, kannustetaan ilmoittamaan rikoksista lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille. Nämä toimenpiteet voivat olla erityyppisiä, myös lainsäädäntötoimenpiteitä, kuten velvoite ilmoittaa epäilyistä petoksista, tai muita toimenpiteitä, kuten tietojenvaihtoa tai tiedottamista edistävien organisaatioiden tai mekanismien perustaminen tai tukeminen. Jos tällaiset toimet edellyttävät luonnollisten henkilöiden henkilötietojen käsittelyä, ne olisi toteutettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679⁴⁹ mukaisesti. Erityisesti silloin kun välitetään edelleen tietoja, jotka koskevat muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien rikosten ja väärennysten ehkäisemiseen ja torjuntaan liittyviä tietoja, olisi noudatettava asetuksessa (EU) 2016/679 säädettyjä vaatimuksia, jotka koskevat erityisesti tietojen käsittelyn oikeusperustaa.
- (20) Muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvät petokset ja väärennykset voivat aiheuttaa uhreille vakavia taloudellisia ja muita seurauksia. Silloin kun tällaiseen petokseen liittyy identiteettivarkaus, seuraukset ovat usein erityisen vakavia maineen tahrautumisen ja vakavan emotionaalisen haitan vuoksi. Jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä tuki- ja suojelutoimenpiteitä tällaisten seurausten lieventämiseksi.
- (21) Luonnollisilla henkilöillä, jotka ovat joutuneet muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten uhriksi, on heille Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2012/29/EU⁵⁰ myönnetty oikeudet. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tällaisten uhrien hyväksi tuki- ja suojelutoimenpiteitä, jotka perustuvat direktiivissä 2012/29/EU edellytettyihin toimenpiteisiin, mutta jotka vastaavat välittömämmin

⁴⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/40/EU, annettu 12 päivänä elokuuta 2013, tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä ja neuvoston puitepäätöksen 2005/222/YOS korvaamisesta (EUVL L 218, 14.8.2013, s. 8).

⁴⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁵⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57).

identiteettivarkauteen liittyvien petosten uhrien erityistarpeita. Tällaisiin toimenpiteisiin olisi sisällyttävä erityisesti raha- ja oikeusasioihin sekä käytännön näkökohtiin liittyvää psykologista tukea ja neuvontaa sekä apua mahdollisten korvausten hakemisessa. Myös oikeushenkilöille olisi tarjottava tietoa ja neuvontaa siitä, miten ne voivat suojautua tällaisten rikosten kielteisiltä vaikutuksilta.

- (22) Tässä direktiivissä olisi säädettävä oikeushenkilöiden oikeudesta saada tietoa valituksen tekemistä koskevista menettelyistä. Tämä oikeus on tarpeen erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille⁵¹, ja sen on tarkoitus edistää niille suotuisamman liiketoimintaympäristön luomista. Luonnollisilla henkilöillä on jo tämä oikeus direktiivin 2012/29/EU nojalla.
- (23) Jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön tai lujitettava olemassa olevia toimia muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvien petosten ja väärennyksien ehkäisemiseksi ja toimenpiteitä, joilla vähennetään tiedotus- ja valistuskampanjoiden sekä tutkimus- ja koulutusohjelmien avulla riskiä joutua tällaisten rikosten uhriksi.
- (24) Tässä direktiivissä tarkoitetuista rikoksista olisi kerättävä vertailukelpoista tietoa. Tiedot olisi toimitettava alalla toimivien unionin toimivaltaisten virastojen ja elinten, kuten Europolin, saataville, niiden tehtävien ja tiedontarpeen mukaisesti. Näin voitaisiin muodostaa kattavampi kuva muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista ja väärennyksistä ja maksujen turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä unionin tasolla ja edistää siten tuloksellisempien vastatoimien kehittämistä. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä täysimääräisesti Europolin toimivaltuuksia ja kykyä antaa apua ja tukea tutkimuksissa toimittamalla Europolille tietoa rikoksenteekijöiden toimintatavoista, jotta se voi laatia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/794⁵² tarkoitettuja strategisia analyysseja ja uhka-arvioita muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista ja väärennyksistä. Tietojen toimittaminen edistää nykyisten ja tulevien uhkien ymmärtämistä ja auttaa neuvostoa ja komissiota rikosentorjuntaa koskevien unionin strategisten ja operatiivisten painopisteiden määrittämisessä ja täytäntöönpanossa.
- (25) Tällä direktiivillä on tarkoitus muuttaa neuvoston puitepäätöksen 2001/413/YOS säännöksiä ja laajentaa niiden soveltamisalaa. Koska muutokset ovat määrältään ja sisällöltään merkittäviä, puitepäteös 2001/413/YOS olisi selkeyden vuoksi korvattava kokonaan niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo.
- (26) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.

TAI

- (26) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden,

⁵¹ Komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁵² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53).

turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta on [... päivätyllä kirjeellä] ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.

TAI

- (26) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Irlanti on [... päivätyllä kirjeellä] ilmoittanut haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.

JA/TAI

- (26) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti nämä jäsenvaltiot eivät osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.

TAI

- (26) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.

TAI

- (26) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.
- (27) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (28) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita eli sitä, että muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyvistä petoksista ja väärennyksistä määrätään kaikissa jäsenvaltioissa tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset seuraamukset ja että parannetaan ja rohkaistaan rajatylittävää yhteistyötä sekä toimivaltaisten viranomaisten kesken että luonnollisten ja oikeushenkilöiden ja toimivaltaisten viranomaisten välillä, vaan ne voidaan niiden laajuuden tai vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistettua toissijaisuusperiaatetta noudattaen. Mainitussa artiklassa määrätyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

- (29) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet, kuten oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, yksityis- ja perhe-elämän kunnioittaminen, henkilötietojen suoja, elinkeinovapaus, omistusoikeus, oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen, laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate sekä kielto syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta. Tällä direktiivillä pyritään varmistamaan, että kyseisiä oikeuksia ja periaatteita kunnioitetaan täysimääräisesti, ja se olisi pantava täytäntöön vastaavasti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO: KOHDE JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde

Tällä direktiivillä vahvistetaan vähimmäissäännöt muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviin petoksiin ja väärennyksiin liittyvien rikosten ja seuraamusten määrittelyä varten.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan

- (a) 'maksuvälineellä' suojattua laitetta, esinettä tai tietuetta, joka ei ole käteistä rahaa ja joka yksin tai yhdessä yhden tai useamman prosessin kanssa mahdollistaa sen, että haltija tai käyttäjä voi siirtää rahaa tai rahallista arvoa tai käynnistää maksutoimeksiannon esimerkiksi digitaalisen vaihdannan välineen avulla;
- (b) 'suojatulla laitteella, esineellä tai tietueella' laitetta, esinettä tai tietuetta, joka on suojattu jäljitelmien ja petosten varalta esimerkiksi mallin, koodin tai allekirjoituksen avulla;
- (c) 'maksutoimeksiannolla' direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 13 kohdassa määriteltyä maksutoimeksiantoa;
- (d) 'digitaalisella vaihdannan välineellä' mitä tahansa sähköistä rahaa, sellaisena kuin se määritellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY⁵³ 2 artiklan 2 kohdassa, ja virtuaalivaluuttaa;
- (e) 'virtuaalivaluutoilla' digitaalisia arvonkantajia, jotka eivät ole keskuspankin tai viranomaisen liikkeeseen laskemia ja joita ei välttämättä ole kytketty paperirahaan mutta jotka luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt hyväksyvät maksuvälineenä ja joita voi siirtää, varastoida tai myydä sähköisesti;
- (f) 'maksupalvelulla' direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 3 kohdassa määriteltyä maksupalvelua;

⁵³

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

- (g) 'maksupalvelunkäyttäjällä' direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 10 kohdassa määriteltyä maksupalvelunkäyttäjää;
- (h) 'maksutilillä' direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 12 kohdassa määriteltyä maksutiliä;
- (i) 'maksutapahtumalla' direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 5 kohdassa määriteltyä maksutapahtumaa;
- (j) 'maksajalla' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on maksutilin haltija ja joka antaa luvan maksutoimeksiintoon kyseiseltä maksutililtä tai, jos maksutiliä ei ole, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka antaa maksutapahtumaa koskevan toimeksiannon tai siirtää virtuaalivaluutta;
- (k) 'maksunsaajalla' direktiivin (EU) 2015/2366 4 artiklan 9 kohdassa määriteltyä maksunsaajaa;
- (l) 'tietojärjestelmällä' direktiivin 2013/40/EY 2 artiklan a kohdassa määriteltyä tietojärjestelmää;
- (m) 'datalla' direktiivin 2013/40/EY 2 artiklan b kohdassa määriteltyä dataa.

II OSASTO RIKOKSET

3 artikla

Maksuvälineiden käyttö petostarkoituksessa

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavat teot ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja, kun ne on tehty tahallisesti:

- (a) varastetun tai muuten laittomasti haltuunotetun maksuvälineen käyttö petostarkoituksessa;
- (b) väärän tai väärennetyn maksuvälineen käyttö petostarkoituksessa.

4 artikla

Rikokset, joilla valmistellaan maksuvälineiden käyttöä petostarkoituksessa

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraavat teot ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja, kun ne on tehty tahallisesti:

- (a) maksuvälineen varastaminen tai muu laitton haltuunotto;
- (b) väärän maksuvälineen valmistaminen tai maksuvälineen väärentäminen käytettäväksi petostarkoituksessa;
- (c) varastetun tai muuten laittomasti haltuunotetun taikka väärän tai väärennetyn maksuvälineen hallussapito, käyttöön hankkiminen, tuonti, vienti, myynti, kuljettaminen, levittäminen tai muu saataville asettaminen käytettäväksi petostarkoituksessa.

5 artikla
Tietojärjestelmiin liittyvät rikokset

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rahan, rahallisen arvon tai virtuaalivaluuttojen siirtäminen tai siirron aiheuttaminen laittoman hyödyn hankkimiseksi rikoksentekijälle tai kolmannelle osapuolelle ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja, kun ne on tehty tahallisesti

- (a) estämällä tietojärjestelmän toiminta tai puuttumalla siihen;
- (b) dataa syöttämällä, muuttamalla, poistamalla, siirtämällä tai tuhoamalla.

6 artikla
Rikosten tekemiseen käytettävät välineet

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että minkä tahansa 4 artiklan a ja b alakohdassa tai 5 artiklassa tarkoitetun rikoksen toteuttamista varten suunnitellun tai muunnetun laitteen tai välineen, datan tai muun apuneuvon valmistaminen, käyttöön hankkiminen, tuonti, vienti, myynti, kuljettaminen, levittäminen tai muu saataville asettaminen käytettäväksi petostarkoituksessa on rikosoikeudellisesti rangaistava teko, kun se on tehty tahallisesti.

7 artikla
Yllytys, avunanto ja yritys

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yllytys tai avunanto 3–6 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin on rikosoikeudellisesti rangaistava teko.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yritys tehdä 3–6 artiklassa tarkoitettu rikos on rikosoikeudellisesti rangaistava teko.

8 artikla
Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset seuraamukset.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitetuista teoista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kolme vuotta vankeutta.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklassa tarkoitetuista teoista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.
4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3, 4 ja 5 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään viisi vuotta vankeutta, kun
 - (a) ne on tehty puitepäätöksessä 2008/841/YOS määritellyn rikollisjärjestön puitteissa, riippumatta siitä, mikä on kyseisessä päätöksessä säädetty seuraamus;

- (b) niistä aiheutuu laajaa tai huomattavaa vahinkoa tai kokonaisuutena vähintään 20 000 euron arvoinen rikoshyöty.

9 artikla

Oikeushenkilöiden vastuu

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on sen hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön elimen osana toimiva henkilö, jonka johtava asema oikeushenkilössä perustuu johonkin seuraavista:
 - (a) valtaan edustaa oikeushenkilöä;
 - (b) valtuuksiin tehdä päätöksiä oikeushenkilön lukuun;
 - (c) valtuuteen käyttää määräysvaltaa oikeushenkilössä.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitettun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön valvonnan alaisena toimiva henkilö on tehnyt kyseisen oikeushenkilön hyväksi 3–7 artiklassa tarkoitettuja rikoksia.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu oikeushenkilöiden vastuu ei estä rikosoikeudellista menettelyä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat tekijöinä, yllyttäjinä tai avunantajina 3–7 artiklassa tarkoitetuissa rikoksissa.

10 artikla

Oikeushenkilöihin kohdistuvat seuraamukset

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle vastuussa olevalle oikeushenkilölle säädetään tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset, jotka sisältävät rikosoikeudellisia tai muita sakkoja ja jotka voivat sisältää muita seuraamuksia, kuten

- (a) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuuksiin tai tukiin;
- (b) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;
- (c) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;
- (d) oikeushenkilön purkaminen tuomioistuimen päätöksellä;
- (e) rikoksen tekemiseen käytettyjen laitosten sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi.

III OSASTO: LAINKÄYTTÖVALTA JA TUTKINTA

11 artikla

Lainkäyttövalta

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3–7 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, kun
 - (a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;
 - (b) rikosentekijä on sen kansalainen;

- (c) rikos aiheuttaa sen alueella vahinkoa, mukaan lukien vahingot, jotka johtuvat identiteettivarkaudesta.
2. Ulottaessaan lainkäyttövaltansa 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin rikoksiin jäsenvaltion on varmistettava, että sillä on lainkäyttövalta, kun
- (a) rikoksentekijä tekee rikoksen ollessaan fyysisesti jäsenvaltion alueella riippumatta siitä, onko rikos tehty kyseisen jäsenvaltion alueella sijaitsevia tietokoneita tai tietojärjestelmää käyttäen;
 - (b) rikos on tehty sen alueella sijaitsevia tietokoneita tai tietojärjestelmää käyttäen, riippumatta siitä, tekeekö rikoksentekijä rikoksen ollessaan fyysisesti sen alueella.
3. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, jos se päättää ulottaa lainkäyttövaltansa alueensa ulkopuolella tehtyyn 3–7 artiklassa tarkoitettuun rikokseen, mukaan lukien tapaukset, joissa
- (a) rikoksentekijän tavanomainen asuinpaikka on sen alueella;
 - (b) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi;
 - (c) rikoksen uhri on sen kansalainen tai henkilö, jonka tavanomainen asuinpaikka on kyseisen jäsenvaltion alueella.

12 artikla *Tuloksellinen tutkinta*

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinnasta tai syytteenpanosta vastaavilla henkilöillä, yksiköillä on käytettävissään tulokselliset tutkintakeinot, esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden tai muiden vakavien rikosten tutkinnassa käytettävät keinot.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kun kansallisessa lainsäädännössä veloitetaan luonnolliset ja oikeushenkilöt ilmoittamaan 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, nämä tiedot toimitetaan viipymättä viranomaisille, jotka vastaavat kyseisten rikosten tutkinnasta ja syytteenpanosta.

IV OSASTO: TIETOJENVAIHTO JA RIKOKSISTA ILMOITTAMINEN

13 artikla *Tietojenvaihto*

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on toiminnallinen kansallinen yhteysviranomainen, joka on käytettävissä ympärivuorokautisesti ja kaikkina viikonpäivinä 3–7 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskevaa tietojenvaihtoa varten. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että niillä on käytössä menettelyt, joiden avulla kiireelliset avunpyynnöt käsitellään viipymättä ja että toimivaltainen viranomainen ilmoittaa kahdeksan tunnin kuluessa pyynnön vastaanottamisesta ainakin sen, vastataanko pyyntöön, sekä missä muodossa ja arviolta milloin tällainen vastaus toimitetaan. Jäsenvaltiot voivat päättää käyttää olemassa olevaa toiminnallisten yhteysviranomaisten verkostoa.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle, Europolille ja Eurojustille 1 kohdassa tarkoitettu nimetty yhteysviranomainen. Komissio toimittaa nämä tiedot edelleen muille jäsenvaltioille.

14 artikla

Rikoksista ilmoittaminen

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käytettävissä on asianmukaiset ilmoituskanavat, joilla helpotetaan sitä, että 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista ilmoitetaan lainvalvontaviranomaisille ja muille toimivaltaisille kansallisille viranomaisille ilman aiheetonta viivytystä.
2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kannustaakseen rahoituslaitoksia ja muita alueellaan toimivia oikeushenkilöitä ilmoittamaan epäilyistä petoksista lainvalvontaviranomaisille ja muille toimivaltaisille viranomaisille ilman aiheetonta viivytystä 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten selvittämistä, ehkäisemistä, tutkintaa ja syytteenpanoa varten.

V OSASTO: UHRIEN AUTTAMINEN JA ENNALTAEHKÄISY

15 artikla

Uhrien auttaminen ja tukeminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luonnollisille ja oikeushenkilöille, joille on aiheutunut vahinkoa 3–7 artiklassa tarkoitettujen, henkilötietojen väärinkäyttöön perustuvien rikosten vuoksi, tiedotetaan ja neuvotaan, miten suojautua rikosten haittavaikutuksilta, kuten maineen tahrautumiselta.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten uhriksi joutuneille oikeushenkilöille tiedotetaan ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun ne ovat ottaneet ensimmäisen kerran yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen,
 - (a) rikosilmoituksen tekemistä koskevista menettelyistä ja uhrin asemasta tällaisten menettelyjen yhteydessä;
 - (b) saatavilla olevista menettelyistä valituksen tekemiseksi, jos toimivaltainen viranomainen ei kunnioita uhrin oikeuksia rikosoikeudellisessa menettelyssä;
 - (c) yhteystiedot uhrin asiaa koskevia yhteydenottoja varten.

16 artikla

Ennaltaehkäisy

Jäsenvaltioiden on muun muassa internetin välityksellä toteutettava aiheellisia toimenpiteitä, esimerkiksi tiedotus- ja valistuskampanjoita sekä tutkimus- ja koulutusohjelmia, tarvittaessa yhteistyössä sidosryhmien kanssa, jotta voidaan vähentää petoksia yleensä, lisätä tietoisuutta niistä sekä vähentää riskiä joutua petosten uhriksi.

VI OSASTO: LOPPUSÄÄNNÖKSET

17 artikla

Seuranta ja tilastot

1. Komissio laatii viimeistään [kolmen kuukauden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta] tämän direktiivin tuotosten, tulosten ja vaikutusten yksityiskohtaisen seurantaohjelman. Seurantaohjelmassa esitetään keinot, joilla tiedot ja muu tarvittava näyttö kerätään, ja se, kuinka usein se tapahtuu. Siinä täsmennetään, mitä toimia komission ja jäsenvaltioiden on toteutettava tietojen ja muun näytön keräämistä, jakamista ja analysointia varten.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on käytössään järjestelmä, jonka avulla voidaan kirjata, tuottaa ja antaa tilastotietoja, jotka kuvaavat 3–7 artiklassa tarkoitettujen rikosten ilmoittamis-, tutkinta- ja tuomioistuinvaihetta.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen tilastotietojen on katettava vähintään tiedot 3–7 artiklassa tarkoitettujen, jäsenvaltioille ilmoitettujen rikosten lukumäärästä, tutkittujen tapausten lukumäärästä ja 3–7 artiklassa tarkoitetuista rikoksista syytteeseen asetettujen ja tuomittujen henkilöiden lukumäärästä sekä tiedot näiden rikoksien ilmoittamis-, tutkinta- ja tuomioistuinvaiheiden toimivuudesta.
4. Jäsenvaltioiden on toimitettava 1, 2 ja 3 kohdan nojalla kerätyt tiedot komissiolle vuosittain. Komissio huolehtii siitä, että tilastoraporteista julkaistaan vuosittain konsolidoitu selvitys, joka toimitetaan unionin toimivaltaisille erityisvirastoille ja -elimille.

18 artikla

Puitepäättöksen 2001/413/YOS korvaaminen

Korvataan puitepäättös 2001/413/YOS niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, tämän kuitenkin vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuksiin noudattaa määräaika, jonka kuluessa niiden on saatettava mainittu puitepäättös osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia puitepäättökseen 2001/413/YOS pidetään viittauksina tähän direktiiviin.

19 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [24 kuukauden kuluttua direktiivin voimaantulosta]. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.
2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

20 artikla
Arviointi ja raportointi

1. Komissio antaa viimeistään [48 kuukautta tämän direktiivin voimaantulon jälkeen] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin noudattamiseksi. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki tämän kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.
2. Komissio laatii viimeistään [96 kuukautta tämän direktiivin voimaantulon jälkeen] arvion tästä muihin maksuvälineisiin kuin käteisrahaan liittyviä petoksia ja väärennyksiä koskevasta direktiivistä ja esittää siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

21 artikla
Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja